

Biuletyn Polonistyczny

02.06.2022

Data wydarzenia: 19.10.2022 g.09:00 - 21.10.2022 g.12:00

IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu Góry-Literatura-Kultura: *Góry jako przestrzeń pamięci - pamięć gór*

Typ wydarzenia: Konferencja

Organizatorzy: Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie, Uniwersytet Wrocławski

Grupy docelowe: Doktoranci, Samodzielni Pracownicy Naukowi, Dydaktycy, Doktorzy

---

W imieniu Organizatorów IX edycji konferencji z cyklu „Góry-Literatura-Kultura” mamy zaszczyt zaprosić Państwa do wzięcia udziału w kolejnym spotkaniu konferencyjnym poświęconym tematyce górskiej.

Anonsując dziewiątą już edycję cyklicznej konferencji „Góry-Literatura-Kultura”, w bieżącym roku jako wiodący temat dyskusji pozwalamy sobie zaproponować relację zachodzącą pomiędzy obszarami górskimi i szeroko rozumianą pamięcią. W ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat problematyka pamięci stała się bowiem ważnym, transdyscyplinarnym i interdyscyplinarnym obszarem zintegrowanych badań (*memory studies*). Są one realizowane z zastosowaniem różnych aspektów współczesnej metodologii badań humanistycznych, co umożliwia, w miarę rozwoju owych *memory studies*, wyodrębnienie różnych typów pamięci, które stają się przedmiotem pogłębionej refleksji antropologiczno-kulturowej, historycznej, kulturoznawczej, literaturoznawczej...

Góry jako przestrzeń pamięci - pamięć gór

19. - 21. października 2022

Willa Zameczek, ul. Konopnickiej 1

57-320 Polanica Zdrój

Organizatorzy:

Biuletyn Polonistyczny

Pracownia Badań Humanistycznych nad Problematyką Górską przy Instytucie
Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego

Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie

Centrum wydziałów transdyscyplinarnych studiów historycznych i
kulturoznawczych Uniwersytet Wiedeński

W imieniu Organizatorów IX edycji konferencji z cyklu „Góry-Literatura-Kultura” mamy zaszczyt zaprosić Państwa do wzięcia udziału w kolejnym spotkaniu konferencyjnym poświęconym tematyce górskiej.

Anonsując dziewiątą już edycję cyklicznej konferencji „Góry-Literatura-Kultura”, w bieżącym roku jako wiodący temat dyskusji pozwalamy sobie zaproponować relację zachodzącą pomiędzy obszarami góorskimi i szeroko rozumianą pamięcią. W ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat problematyka pamięci stała się bowiem ważnym, transdyscyplinarnym i interdyscyplinarnym obszarem zintegrowanych badań (*memory studies*). Są one realizowane z zastosowaniem różnych aspektów współczesnej metodologii badań humanistycznych, co umożliwia, w miarę rozwoju owych *memory studies*, wyodrębnienie różnych typów pamięci, które stają się przedmiotem pogłębionej refleksji antropologiczno-kulturowej, historycznej, kulturoznawczej, literaturoznawczej...

W tej konstelacji ważne miejsce obok pamięci indywidualnej – komunikacyjnej (dotyczącej przekazu transpokoleniowego i związanej z ustnymi formami przekazu), zajęła pamięć kulturowa (utrwalona w różnego typu tekstach, obrazach i rytuałach). Na kanwie badań nad pamięcią kulturową sformułowano również pojęcie „kultur pamięci”, wyodrębniając tym samym osobne pole badawcze. W kontekście badań nad pamięcią kulturową i kulturami pamięci wiele uwagi poświęca się różnym formom reprezentacji przeszłości i związanej z nią pamięci. Z kolei w kontekście dawnych i współczesnych zjawisk społecznych, migracji ludności dużym zainteresowaniem badaczy cieszą się posthumanistyczne wariantywnie koncepcje pamięci kulturowej takie jak „postpamięć”, czy „niepamięć”.

Niniejsza propozycja, by ów bogaty zespół narzędzi, służących do badania różnych aspektów problematyki pamięci wykorzystać w kontekście myślenia o górach, odwołuje się nadto do zorientowanych humanistycznie nurtów ekologicznych, łączy się z propozycją badania takich aspektów reprezentacji pamięci, jak np. „pamięć geologiczna”, czy „pamięć krajobrazu”, bądź „pamięć zapisana w krajobrazie”. Obszary górskie jako swoisty fenomen przyrodniczy i krajobrazowy powiązany z historią ludzkości i kulturą wydają się bowiem szczególnie interesujące

jako przestrzeń zakotwicząca i generująca różne typy pamięci. Jest to uwarunkowane zarówno genezą i substancją przyrodniczą gór (pomnikowość i długie trwanie zjawisk przyrody górskiej), jak również różnymi interakcjami, jakie zachodzą pomiędzy naturalnym środowiskiem górskim i różnymi formami życia społecznego oraz ekspresji twórczej.

Jednym z licznych literackich świadectw postrzegania odwiecznych form natury jako trwałych znaków pamięci i monumentalnych świadków odległej historii jest konstatacja znanej polskiej pisarki Julii Hartwig, która pisze: „Jeśli szukasz na tym kontynencie czegoś co przetrwało, tego co odwieczne i stałe, weź pod uwagę góry i rzeki. One pamiętają więcej niż ludzie, ich pamięć jest wierniejsza i głęboko ukryta nie są gadatliwe ani zdawkowe” (Julia Hartwig *Pozdrawiam odległą rzekę*).

Ulokowanie badań nad pamięcią w kontekście przestrzeni górskiej może zatem okazać się inspirujące dla przedstawicieli różnych dyscyplin nauk społecznych i humanistycznych ze względu na fakt, iż na obszarach górskich krzyżują się (spotykają) różne typy pamięci od geologicznej, po różne odmiany pamięci kulturowej. Ciekawe i często specyficzne wydają się np. ślady pamięci pozostawiane przez człowieka w przestrzeni górskiej (od tajemnych znaków poszukiwaczy skarbów po symboliczne cmentarze ofiar wypadków górskich).

Dominacja perspektywy humanistycznej nie oznacza jednak wykluczenia z kręgu proponowanej refleksji rozważań bliżej związanych z naukami przyrodniczymi, szczególnie w tym ich aspekcie, gdy dotyczą zagadnień temporalnych i wiążą się z historią ziemi oraz życia na ziemi (geologia, paleontologia)

W nawiązaniu zatem do współczesnych studiów nad pamięcią proponujemy następujące tezy do dyskusji:

Jakie typy pamięci są najczęściej uruchamiane i przywoływane w kontekście przestrzeni górskiej (pamięć przyrodnicza/geologiczna, pamięć krajobrazu, pamięć historyczna, pamięć kulturowa, postpamięć, niepamięć, pamięć autobiograficzna), w jaki sposób są one konceptualizowane i jakie mają formy reprezentacji? Ze względu na fakt, że edycje konferencji ostatnich lat zwracały uwagę na powiązania gór i indywidualności, chcemy się tym razem bardziej przyjrzeć aspektom ponadindywidualnym, zbiorowym, społecznym, kolektywnym. Interesuje nas, jakie formy zbiorowości są kodowane poprzez pamięć gór, do jakich dyskursów tożsamościowych góry wstępują jako przestrzeń lub symbol pamięci, zresztą nie wyłącznie dla ludzi żyjących w górach lub związanych z górami?

Jakie są konceptualizacje i formy utrwalania pamięci o górach, a także ludziach zamieszkujących, eksplorujących obszary górskie, lub w inny sposób doświadczających gór (wojna, ucieczka, praktyki religijne, doświadczenia artystyczne....): miejsca pamięci, znaki pamięci, artefakty pamięci, literatura, malarstwo, film i inne teksty kultury, pamiątkowe trasy turystyczne, cmentarze symboliczne)?

Czy istnieją specyficzne znaki, formy przekazu, kodowania pamięci odróżniające pamięć gór i góry w pamięci?

Werbalne i pozawerbalne (np. muzyczne, ikonograficzne) formy reprezentacji pamięci górskiej.

Jakie znaczenie tożsamościotwórcze ma pamięć gór dla różnych środowisk, których aktywność związana jest z górami, grup narodowościowych, etnicznych, ale także w przypadkach jednostkowych – indywidualnych?

Jakie znaczenie w prze-pisywaniu pamięci i remediacjach pamięci odgrywają media?

Tegoroczna konferencja odbędzie się pensjonacie Willa Zameczek w Polanicy Zdroju. Ze względu na międzynarodowy zasięg konferencji obrady będą się odbywać w językach: polskim, niemieckim, czeskim. Podczas obrad wszystkie referaty będą tłumaczone symultanicznie, w związku z tym do programu konferencji można zgłaszać referaty w jednym z wyżej wskazanych języków.

Czas wystąpienia nie powinien przekraczać 20 min.

Udział w konferencji dla uczestników z referatami jest całkowicie bezpłatny. Organizatorzy zapewniają zakwaterowanie i pełne wyżywienie oraz zwrot kosztów podróży. Zgłoszenia udziału w konferencji wraz z podaniem tematu oraz krótkim abstraktem (maksymalnie 1 strona maszynopisu) w jednym z trzech wyżej wskazanych języków prosimy nadsyłać najpóźniej do dnia 20 czerwca 2022 r. pod adres mailowy:

Ewa Grzęda ewagrzeda@o2.pl

O przyjęciu zgłoszonego referatu Organizatorzy poinformują do 10 lipca 2022 r. Ze względu na ograniczoną ilość miejsc Organizatorzy zastrzegają sobie możliwość wyboru zgłoszonych referatów.

Komunikat dotyczący warunków zakwaterowania oraz innych szczegółów organizacyjnych zostanie rozesłany do końca sierpnia 2022 r. Program konferencji prześlemy pocztą elektroniczną najpóźniej do 20 września 2022 r. Dla ułatwienia pracy tłumaczy symultanicznych. Organizatorzy proszą o nadesłanie elektronicznej wersji wystąpień (referat bądź prezentacja) do 10 października 2022 pod adres mailowy:

Ewa Grzęda ewagrzeda@o2.pl

Dr hab. Ewa Grzęda prof. UWr, Uniwersytet Wrocławski

Prof. dr Dietlind Hüchtker, Centrum wydziałów transdyscyplinarnych studiów historycznych i kulturoznawczych Uniwersytet Wiedeński/

Prof. dr hab. Miloš Řezník, Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie

---

Data zgłaszania prelegentów: 20.06.2022 23:00

Data zgłaszania uczestników: 20.06.2022 23:00

Słowa kluczowe: literatura, pamięć, góry, kultura